

באה אלא בזמנה,

כך מזכירים גבורות גשמים כל השנה, ואף שאינן באים אלא בזמנן.

לפיכך, היות ואינו שואל את הגשמים, אלא רק מזכירם, אם בא להזכיר [אם רצונו להזכיר] את הגשמים כל השנה כולה, ואף בימות החמה מזכיר.

רבי אומר: אומר אני⁽⁶⁶⁾, שמשעה שמפסיק לשאלה [מהזמן שמפסיק לשאול את הגשמים], דהיינו, מחג הפסח כך מפסיק להזכרה [מאותו זמן מפסיק גם להזכיר]⁽⁶⁷⁾.

ואם כן, כשם שאין מזכירין את הגשמים בימות החמה, לפי שאין זה זמנן, כך אין מזכירין אותן בחג, שהרי באותו זמן סימן קללה הן.

אלא לרצות על המים [שיהיה ריבוי גשמים בחורף]⁽⁶⁴⁾. וכשם שארבע מינין הללו אי אפשר בהם בלא מים, שאינם יכולים לצמוח בלא מים, כך אי אפשר לעולם בלא מים. ולכן, מחמת טעמים אלו, צריך להזכיר את הגשמים כבר מתחילת החג, מהזמן שמתחילים ליטול לולב.

אמר לו רבי יהושע: והלא גשמים בחג — אינו אלא סימן קללה [כפי שנתבאר במשנה⁽⁶⁵⁾]!

אמר לו רבי אליעזר: אף אני לא אמרתי שמתחילין לשאול [לבקש] את הגשמים מתחילת החג, שהרי סימן קללה הן. אלא אמרתי שמתחילין להזכיר אותן מתחילת החג.

וכשם שאת תחיית המתים מזכיר כל השנה כולה בברכת "מחיה המתים", ואף שאינה

שאפשר לומר שבאמת רק ביום הראשון הם סימן קללה. ואילו בשאר ימי החג — לא קללה ולא ברכה.

66. מצינו במקומות רבים בש"ס [מגילה ד ב, עירובין ג א, פסחים עה א, ועוד מקומות, שנקט רבי לשון זו "אומר אני". וכתב בבית האוצר [כלל ל"ג], שזהו לשון ענוה, כמו שרגילים לכתוב בזמננו "כנלענ"ד" [כך נראה לעניות דעת]. ורבי היה עניו, כפי שמצינו בסוף מסכת סוטה: משמת רבי — בטלה ענוה.

67. נחלק רבי על רבי אליעזר. כי רבי אליעזר סובר, שאם בא להזכיר בימות החמה — מזכיר. ורבי סובר, שכשאם שאין שואלין את הגשמים בימות הקיץ, משום שהוא סימן קללה, כך מפסיקים גם להזכרה. בעל הצרורות.

משעת הנחתו], ששיטת רבי יהושע כאן היא שמתחילין להזכיר ביום השביעי.

ואף שגשמים בחג — סימן קללה הם, מכל מקום, היות וצריך להתחיל לשאול את הגשמים לאחר החג, עליו להזכיר את הגשמים שלשה ימים קודם לכן, כדי לרצות קודם בקשה. ועיין עוד בשפת אמת מה שכתב בזה.

64. המהרש"א מביא את הירושלמי שכתב בטעמו של רבי אליעזר, על ידי שארבע מינים אלו גדלים על המים, לפיכך באים הם פרקליטים על המים.

65. שהרי זה כמוזג כוס לרבו, ושופן לו רבו קיתון על פניו. ועיין בריטב"א שכתב, שלכאורה מוכח מכאן שבכל יום מימי החג, אם יורדים גשמים, הרי זה סימן קללה, ולא כפי שכתב רבינו אפרים במסכת סוכה. אמנם כתב,